

III Всеукраїнська науково-
методична конференція з
міжнародною участю

Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції

Суми 2022

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ЦІННІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В ОСВІТІ І ВИКЛИКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Матеріали
III Всеукраїнської науково-методичної конференції
(Суми, 18 червня 2022 року)

Суми 2022

УДК: 341-044.247:37.013

Ц62

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Завгородня В.М., канд. юрид. наук, доцент (голова редколегії)

Куліш А. М., д-р юрид. наук, професор, заслужений юрист України

Славко А.С., канд. юрид. наук

Длугош П., д-р габілітований (соціологічні науки), професор

Камьонка М., д-р (політологія і публічна адміністрація), доцент

Плотнікова М. В., канд. юрид. наук, доцент

Черкасов А.А., д-р іст. наук, професор

Чурилова Т. М. канд. юрид. наук, доцент

Чернявський А.О., канд. юрид. наук, доцент

Швагер О. А., канд. юрид. наук

Ц62 Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції: матер. III Всеукр. наук.-метод. конф. (Суми, 18 червня 2022 р.) / ред. колегія : В.М. Завгородня, А.М. Куліш, та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 230 с.

До збірника увійшли наукові статті та повідомлення викладачів, студентів, учених та аспірантів ЗВО і наукових установ, викладачів закладів вищої та фахової передвищої освіти, вчителів шкіл, виголошені в рамках III Всеукраїнської науково-методичної конференції «Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції», присвяченої актуальним питанням європейських студій, педагогіки, політики, історії та права.

Позиція організаційного комітету III Всеукраїнської науково-методичної конференції «Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції» не завжди збігається із міркуваннями, висловленими учасниками. У збірнику збережено авторські орфографію, пунктуацію та стилістику. Відповідальність за достовірність даних та дотримання принципів академічної доброчесності несуть учасники конференції.

© Сумський державний університет, 2022

ЗМІСТ

<i>Ахновська І.О.</i> КЛАСИФІКАЦІЯ ПОНЯТЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ОСВІТОЮ	7
<i>Бараненко Д.В.</i> АДМІНІСТРУВАННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	12
<i>Барановський Б.О.</i> ВПЛИВ ГРУПИ ГУМАНІТАРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА ГЛОБАЛЬНУ СИСТЕМУ ОСВІТИ	16
<i>Баранюк Т. М.</i> РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У ЗАЛАГОДЖЕННІ КОНФЛІКТІВ НА ТЕРИТОРІЇ КОЛИШНЬОЇ ЮГОСЛАВІЇ	19
<i>Boipova A.A.</i> BASIC PRINCIPLES OF DEVELOPMENT OF AXIOLOGICAL DIMENSION OF THE EUROPEAN EDUCATIONAL SPACE	23
<i>Бондар Ю. А.</i> ПРАВОВІ ВЗАЄМОВІДНОСИНИ МІЖ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ ТА МІЖНАРОДНОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ПРАЦІ	27
<i>Брюханова Г.В.</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З РОЗРОБКИ РЕКЛАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	31
<i>Бурлай Т. В.</i> СОЦІАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПОВОЄННОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ	33
<i>Halas A.S.</i> MAPPING EUROPEAN ECO-SYSTEM OF MICRO-CREDENTIALS IN HIGHER EDUCATION	38
<i>Holokha A. R.</i> FREE ELECTIONS AS A VALUE	42
<i>Гончаренко А.В.</i> РЕФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ НАПРИКІНЦІ ХХ – НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.	45
<i>Hryn V.H., Hryn K.V.</i> INTEGRATION OF UNDERGRADUATE AND POSTGRADUATE STAGES IN THE MEDICAL PROFESSION DURING MARTIAL LAW IN UKRAINE	50
<i>Гусак Ю.Д.</i> ПРАВО НА ОСВІТУ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ: СТАНДАРТИ РАДИ ЄВРОПИ	53
<i>Давиденко О.</i> РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ В УМОВАХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ЗМІН	57
<i>Дегтярьов С.І.</i> ЮРИДИЧНА ОСВІТА В РОСІЇ У ХVІІІ СТОЛІТТІ: АПОФЕОЗ НЕДОЛУГОСТІ	59
<i>Денисенко С.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО» ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ У ГАЛУЗІ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ	64
<i>Дмитрієв В. І.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ В США	68

<i>Добродум О.В., Мартинюк Е.І., Никитченко О.Е.</i> ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	73
<i>Довженко Р. В.</i> ГЕНОЦИД ЯК ВИКЛИК ЦІННОСТЯМ СУЧАСНОЇ ЗАХІДНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ	77
<i>Zavhorodnia V. M.</i> LEGAL EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES OF MARTIAL LAW	80
<i>Желобицький Я.К.</i> СУТНІСТЬ ТА МІСЦЕ ЦІННІСНИХ ПРІОРИТЕТІВ У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН	84
<i>Ішутіна О.Є.</i> РОЗВИТОК МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ «МІЖКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЙНІ СТУДІЇ» (ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ ERASMUS + JEAN MONNET MODULE).....	89
<i>Ковальчук І. В., Ковальчук М. О.</i> ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ ТА ВОЄННОГО СТАНУ	93
<i>Козенкова Л. О.</i> ФІЗИЧНА ТА РОЗУМОВА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: ВСТАНОВЛЕННЯ РІВНОВАГИ.....	96
<i>Kochkina D. D.</i> THE CONCEPT OF IMPLEMENTING EQUALITY AS ONE OF THE EU VALUES IN THE UKRAINIAN STRUCTURE OF LAW ENFORCEMENT AGENCIES.....	102
<i>Козир М.А.</i> ЦІННОСТІ ЄС: ІСТОРИЧНИЙ, ПРАВОВИЙ, ПОЛІТИЧНИЙ ТА ПЕДАГОГІЧНИЙ КОНТЕКСТИ	106
<i>Kolesnik N. D.</i> REINFORCEMENT OF THE EUROPEAN UNION VALUES	111
<i>Кравченко О.В., Щербак А. С.</i> ЦІННІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В ОСВІТІ І ВИКЛИКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	116
<i>Лебідь А.Є., Тимофеева Т.</i> КОНЦЕПЦІЯ СПРАВЕДЛИВОГО ПОВСТАННЯ: КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ, ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ТА ЛЕГІТИМАЦІЯ ПРИРОДНОГО ПРАВА.....	122
<i>Lisniak V. A.</i> ROLE OF EUROPEAN VALUES IN SHAPING INTERNATIONAL LAW.....	126
<i>Лісун Я.В.</i> ОСВІТА В УМОВАХ НЕКОНТРОЛЬОВАНИХ МУЛЬТИКРИЗ 2019-2022 ТА ПРІОРИТЕТИ ЇЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	131
<i>Маланчук Т.В.</i> ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ.....	136

Мандич О.В. ЦІННІСНО-ОРІЄНТОВАНІ МОДЕЛІ ПОСИЛЕННЯ СУЧАСНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	139
Мельниченко С. Г. ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ, ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ.....	143
Носирев О. О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ.....	147
Паламарчук О. І. КОРЕЛЯЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ І ТРАДИЦІЙНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ В ІСТОРИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	151
Панкратова В.О. ПРАВОВИЙ КВІЗ ЯК ІНТЕРАКТИВНА МЕТОДИКА ПРИ ВИВЧЕННІ ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН.....	155
Підоричева І. Ю. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОСТІР ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ НОВОГО СТРАТЕГІЧНОГО ПОРЯДКУ ДЕННОГО ЄС	157
Плотнікова М.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОВАГИ ДО ЛЮДСЬКОЇ ГІДНОСТІ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ.....	162
Саранов С. В. МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ КАТЕГОРІЇ «МИРУ» В «ГОСУДАРІ» МАКІАВЕЛЛІ ТА «ПОЛІТИЧНОМУ ЗАПОВІТІ» РІШЕЛЬЄ	167
Сачко І. О. ТЕРИТОРІАЛЬНІ ВІЙСЬКА ФІНЛЯНДІЇ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ДЛЯ БЕЗПЕКИ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ.....	171
Семенцов Я. ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОГО КОСМІЧНОГО ПРАВА В АСПЕКТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	175
Славко А.С. СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО У УМОВАХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ: КВАЛІФІКАЦІЯ ЗА МІЖНАРОДНИМ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОМ.....	177
Стрельник В.В. ВІДБУДОВА УКРАЇНИ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	181
Хмельницька Л.В. СИМВОЛІЗМ «ПІВНИКА З БОРОДЯНКИ» ЯК НАЦІО-КУЛЬТУРНОГО СУПРОТИВУ В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	184
Царьова І.В. ЦІННІСНО-ОРІЄНТОВАНІ ТЕКСТИ ЯК ДОМІНАНТА ОСВІТИ.....	188
Чернявський А.Л. ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ КОНСУЛЬСЬКИХ УСТАНОВ ТА АДВОКАТУРИ ПІД ЧАС НАДАННЯ ПРАВОВОЇ	

ДОПОМОГИ ЗА КОРДОНОМ В КОНТЕКСТІ ОХОРОНИ ЦІННОСТЕЙ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	191
Чурилова Т.М. ДО ПИТАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ ДОВКІЛЛЮ УКРАЇНИ, ЗАВДАНОЇ ЗБРОЙНОЮ АГРЕСІЄЮ РФ	195
Швагер О.А. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ НЕДИСКРИМІНАЦІЇ У ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЄС.....	201
Швець Т.Е. ТЬЮТОРИНГ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ УЧНЯ ТА ВЧИТЕЛЯ.....	206
Шевчук В.О. РЯТІВНІ СВІТОГЛЯДНІ ЦІННОСТІ ЯК ОСВІТНІ ОРІЄНТИРИ: ВИКЛИКИ ВІЙНИ І ПОВОЄННОГО РОЗВИТКУ	211
Шемелинець І.І. МОЖЛИВІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В ПЛАНІ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	215
Юрченко Л.І., Рябініна О.В., Гонтаренко Л.О. ЕВОЛЮЦІЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНОМУ ЦІННІСНОМУ АСПЕКТІ	219
Яремович М.А. ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СОЛІДАРНОСТІ У СТУДЕНТІВ СУЧАСНОГО КОЛЕДЖУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ, ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (СКРИНКАСТИ)	223

ГЕНОЦИД ЯК ВИКЛИК ЦІННОСТЯМ СУЧАСНОЇ ЗАХІДНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

Довженко Р. В.

*студент I курсу ННІ права
Сумського державного університету*

Західна цивілізація, побудована на європейських цінностях, серед інших своїх ознак відзначається особливою повагою до індивіда, його гідності, свободи і автономії. Саме ця автономія індивіда, його здатність бути самостійним актором у різних сферах громадського життя є основою сучасної західної демократії. Індивідуалізм і автономність особи з необхідністю ведуть до плюралізму, необхідності поважати різноманітність і приватне життя, розвивати суспільну солідарність, не зважаючи на відмінності у поглядах чи переконаннях. Невипадково одним з перших прав, які здобули закріплення в писаних законодавчих актах європейських держав, стало право на свободу совісті та рівність незалежно від релігійних переконань [1, с. 39]. Відтак, злочин геноциду, що ґрунтується на ненависті до певної групи людей, відмінної за певними ознаками – національними, етнічними, релігійним тощо – суперечить не лише загальнолюдській моралі, а й самим основам, на яких вибудовуються ідеї і цінності західного світу.

Хоча термін «геноцид» увійшов у науковий обіг в ХХ ст., саме явище відоме людству з давніх-давен. Серед прикладів – вбивства черкесів (1763-1864) під час Кавказьких війн, знищення стародавнього народу селькнамів у 1870-1880 роках, винищення корінних народів Америки європейськими колонізаторам тощо [2]. Варто зазначити, що низка подій і актів геноциду, згадуються в історії тільки тому, що їх відкрили та дослідили. Однак, очевидно, що в світі відбувалися й інші прояви геноциду, докази й свідчення про які ретельно знищені.

Появі терміну «геноцид» (походить від давньогрецького слова *genos* – род, плем'я, і латинського *cide* – вбивство) завдячуємо видатному юристу-міжнароднику Рафалу Лемкіну, який визначав, що під ним слід мати на увазі знищення нації чи етнічної групи, старої практики, яка набула розвитку в першій половині ХХ ст. Р. Лемкін також стверджував, що геноцид не обов'язково означає негайне знищення нації, за винятком випадків, коли він здійснюється через масові вбивства всіх членів нації. Він, скоріше, означає узгоджений план різноманітних дій, спрямованих на руйнування суттєвих основ життя національних груп, з метою їх знищення. Геноцид спрямований проти національної групи як суб'єкта, а дії спрямовані проти окремих осіб не в їх індивідуальній якості, а як членів національної групи [3].

Теоретичні здобутки Р. Лемкіна стали основою для ухвалення 9 грудня 1948 року Конвенції ООН про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (набрала чинності у 1951 році). Конвенція визначила, що геноцидом є дії, які вчиняються з наміром знищити повністю чи частково певну національну, етнічну, расову або релігійну групу як таку, а саме, вбивство членів такої групи; завдання серйозних тілесних ушкоджень чи розумового розладу членам групи; навмисне створення для певної групи таких життєвих умов, які будуть спрямовані на її повне чи часткове фізичне винищення; заходи, які спрямовані на запобігання дітонародженню в середовищі групи; насильницька передача дітей з однієї групи в іншу [4]. Конвенція визначила цей злочин як міжнародний і зобов'язала держави-учасниці встановлювати відповідальність за нього у національних законодавствах.

Серед найвідоміших випадків застосування міжнародної кримінальної відповідальності за геноцид – Нюрнберзький, Токійський трибунали, Міжнародні трибунали по Руанді та колишній

Югославії. Саме Нюрнберзький трибунал вперше виніс вирок за скоєння геноциду. Попри те, що само слово «геноцид» Трибуналом не вживалося, була визначена головна сутність злочину, а саме «вбивство іншої нації» [5].

Як ми вже зазначили, геноцид руйнує підвалини цивілізації. Він катастрофічно впливає не лише на якусь групу людей, знищуючи її фізично і духовно, він ліквідує людяність як таку. Будь-яке суспільство, яке толерує геноцид, стає злочинним, втрачає моральні орієнтири і, отже, з необхідністю рухається до самознищення і знищення всього навколо себе. Стратегія винищення «інших» дійсно спрацьовувала в низці випадків, які нам демонструє історія, однак в сучасному глобалізованому світі вона приречена на провал. Кліматичні проблеми, глобальні виклики, пов'язані з продовольчою кризою, вичерпанням ресурсів, загрозою ядерної війни, не залишають люду вибору. Воно може вижити лише в співпраці і взаємній підтримці націй, консолідації зусиль для відповіді на нові виклики.

Проте, не дивлячись на це, навіть у сучасному світі випадки геноциду стають можливими. Вторгнення військ РФ на територію України та спроби знищення української нації як такої є свідченням цього [6]. Звісно, судові процеси за звинуваченням у геноциді ще будуть тривати роками, однак вже сьогодні очевидно є відповідність низки задокументованих діянь, вчинених російськими військовими і політиками, конвенційним ознакам геноциду. Такими фактами є масові вбивства і згвалтування, інші злочини проти репродуктивних прав, депортація українських дітей та спроба впровадити російські шкільні програми на тимчасово окупованих територіях, публічні заперечення існування української ідентичності, права українців мати власну державу, що супроводжуються закликами знищити всіх тих, хто притримується іншої думки та прагне її відстоювати. Геноцид є загрозою не лише для українців, він створює ризики для всієї світової спільноти, нормального співжиття націй і забезпечення міжнародної безпеки. Відтак, він має бути зупинений зусиллями світової спільноти, а кожного винного має бути покарано.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Волощенко О. М. Нантський едикт 1598. *Юридична енциклопедія*: [у 6 т.] / ред. кол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.]. К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2002. Т. 4: Н-П. 720 с.
2. Исторична правда. Світова історія геноциду. Лекція Нормана Наймарка. Исторична правда. URL: <https://www.istpravda.com.ua/articles/2015/10/15/148576/>
3. Рафаель Лемкін та популярний дискурс про геноцид. Commons. URL: <https://commons.com.ua/ru/rafael-lemkin-ta-formuvannya-diskursu-pro-genocid/>
4. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_155#Text
5. Вирок Нюрнберзького трибуналу. Артефакт. Культура. Історія. Креатив. URL: https://artefact.org.ua/history/recent_stories/virok-nyurnberzkogo-tribunalu.html
6. Вторгнення Росії в Україну. URL: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/politics/4449684-vtorhnennia-rosii-v-ukrainu-onlain>